

Fernisering OK18 - 2015

There is no such thing as a good picture about nothing. Ordene er udtalt af den abstrakte ekspressionist Mark Rothko. En af hans samtidige Ad Reinhardt svarede *There is no such thing as a good painting about something.*

Der findes ikke sådan noget som et godt maleri om ingenting, eller der findes ikke sådan noget som et godt billede om noget.

Man er tilbøjelig til at give Rothko ret, et maleri må da nødvendigvis handle om noget - og så alligevel. Reinhardts provokerende udsagn vækker til eftertanke. Hvem har ret? Måske er det ikke et enten- eller, måske er sandheden et sted midt imellem. Men er det ikke elementært foruroligende, at der ikke er enighed om noget så afgørende. Sætter det ikke spørgsmålstegn ved kunstens legitimitet, ved dens berettigelse overhovedet. Er kunst, når det kommer til stykket, bare narcissistiske enkeltindviders sære og tilsyneladende unyttige adspredelse - et eksklusivt fænomen, som alene de selv, når sandheden skal frem, har en interesse i.

Jeg havde lejlighed til at se et udsnit af den amerikanske kunstner Reinhardts værker i Malmø Konsthall for et par måneder siden. Det var på mange måder en fantastisk og anderledes kunstoplevelse, der gjorde mig klogere og frem for alt mindede mig om, hvad det hele går ud på. Reinhardt var en utrolig alsidig kunstner. Han var satiretegner og kommenterede begivenheder i samtiden og formidlede sit kunstsyn i aviser i tegneserieformat. Som maler var han minimalist og mest kendt for sine black paintings. Førnævnte citat er typisk for Reinhardts kunstopfattelse. Han var fuldstændig kompromisløs.

Jeg måtte vide mere om denne Reinhardt, der ville befri og rense kunsten for alle udefrakommende hensyn og krav og fandt frem til hans "Twelve rules for a new academy" fra 1957. Her formulerer han en ny tilgang til kunsten med en række konkrete dos and don'ts. Hvad skal man, og hvad skal man afholde sig fra. Og det starter egentlig meget godt, set med samtids-øjne, vi sætter jo pris på dogmer og frisættende benspænd. Og netop det er der her, men det står snart klart, at alle etablerede metoder, greb og principper bliver diskvalificeret fra en kant af. Man sidder tilbage med en oplevelse af, at der ikke er handlemuligheder tilbage. Ikke meget af det, vi ser i dag på OK18s udstilling, ville passere Reinhardts nåleøje. Det samme gjaldt, ironisk nok, også værker fra hans samtidiges hånd - i dag ikoniske værker af højt anerkendte kunstnere.

Maleren Reinhardt maler i 1960'erne en serie tilsyneladende monokrome sorte malerier. Når man ser disse minimalistiske malerier første gang, spejler de umiddelbart hans kompromisløse syn på kunst, men ved nærmere eftersyn gemmer de alligevel på en hemmelighed.

Black paintings udfordrer i den grad vores begreber om, hvad et maleri er. De er blevet set som et punktum - i nogle kunstteoretikers øjne markerer de afslutningen på maleriet. Men man skal ikke tage fejl; black paintings blev faktisk malet for at blive set og ikke kun som et ideologisk statement. Reinhardt malede dem i hånden. Går man analytisk til værks viser det sig, at vi har at gøre med en kunstner, der har afgrænset feltet til det

smallest tænkelige og stadig holdt det åbent med rig mulighed for variation. Bag den tilsyneladende ensformige flade gemmer der sig knap synlige felter og bånd. Det viser sig også, at malerierne ikke er helt sorte men har farver. Så det er faktisk ikke sorte malerier, men malerier med farver, men farver i en fuldstændig nedtonet udgave. De er altså malede. Og de blev udstillet for at blive set på.

Reinhardt insisterede på, at kunst er kunst og ikke behøves at være noget som helst andet. Han insisterede på kunstens selvtilstrækkelighed. Kunst for kunstens skyld. *Art is art. Everything else is everything else*«, som han udtrykker det i en ofte citeret "one-liner". Kunst er kunst og alt andet er... alt andet. Hvad betyder det så? Jo, maleriet repræsenterer ikke noget, det gengiver ikke noget, det ligner ikke noget, men det **er** noget. Man kan altså have en fuldstændig kunstoplevelse, og det er det eneste, der behøves.

De sorte malerier fremstår umiddelbart som den hårde, rigtigt konstruerede version af maleriet i modsætning til f.eks. det abstrakt-ekspressionistiske maleri, som var frit. Men fotografier af tilblivelsesprocessen viser våde dynamiske penselstrøg, og det står tydeligt, hvor *malede* billederne faktisk er. Et nærmere eftersyn afslører altså, at vel er der tale om strenge og kompromisløse malerier, men de er skabt frit, skabt i en intuitiv proces og udført direkte. Reinhardts Black paintings var alligevel ikke det punktum, det nulpunkt, som kunstteoretikere har gjort dem til. De blev malet for at blive set som æstetiske arrangementer.

Der males stadig billeder og laves kunst. Selvfølgelig. Fordi man netop kan have en fuldstændig kunstoplevelse. Og det er alt, der behøves. Derfor står vi også her i dag nysgerrige og spændte med lyst til at møde resultaterne af de processer, der har fundet sted i atelierne rundt omkring Odder

Som dagbladet Informations Rune Gade påpeger i sin artikel om Reinhardt, går der en lige linje fra den berømte sætning »*Art is art. Everything else is everything else*« til Reinhardts mest kendte tegning; her ser man en mand pege på et abstrakt maleri, mens han med et grin på læberne spørger: »*hvad skal det forestille?*« Vi genkender latterliggørelsen af moderne kunst, der 'ikke ligner noget'. I tegningens anden sekvens ser man maleriet svare igen med en anklagende pegefinger rettet mod manden »*Hvad skal du forestille?*« Som man spørger, får man jo svar. Kunst er kunst, alt andet er.. alt andet. Og hvis man møder kunsten, som man møder alt andet, giver den dig ikke noget.

Velkommen og god fornøjelse med værkerne

Tak til Robert Storr, Stephen Persing, Rune Gade, ARTnews